

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 153

van **LISE VANDECASTEELE**

datum: 9 december 2021

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Vlaams intersectoraal akkoord (VIA) 6 - Tussentijdse evaluatie

In maart 2021 werd een nieuw zorgakkoord gesloten, het VIA 6-akkoord. Het ging in totaal over een budget van 577 miljoen euro voor de private en publieke zorgsectoren samen. Het beschikbare budget wordt besteed aan koopkrachtmaatregelen (412 miljoen euro), die gedeeltelijk al in december 2020 werden onderhandeld en aan kwaliteitsmaatregelen (165 miljoen euro), zoals bijkomend personeel, meer opleidingen, betere arbeidsomstandigheden, verhogen van de instroom.

Intersectoraal gingen er maatregelen komen rond kwaliteitsvolle loopbanen, intersectorale samenwerking, drie weken opeenvolgende vakantie, actieplan zijnstroom en doorstroom, digitalisering,...

Het budget werd aangevuld met 100 miljoen euro uit het "uitbreidingsbeleid" voor de compensatie van de gestegen zorgzwaarte en werkdruk in de ouderenzorg (de conversie van ROB- naar RVT-bedden) dat in de ouderenzorg na sociaal overleg zou resulteren in de aanwerving van bijkomende personeelsleden.

Graag had ik zicht gekregen op de tussentijdse resultaten van het VIA 6-akkoord op het vlak van personeelsinzet en koopkracht.

1. Kan de minister medelen hoeveel personeelsleden er dankzij het VIA 6-akkoord al bijgekomen zijn? Over welke profielen gaat het? Gaat het over voltijdse of deeltijdse contracten en over vaste, tijdelijke of interimcontracten? Is er al een stijging merkbaar in de gemiddelde contractuele arbeidsduur? Graag met onderverdeling in profit, social profit en openbaar. Graag ook met een onderverdeling per sector (ouderenzorg, kinderopvang, gehandicaptenzorg, jongerenwelzijn en welzijnswerk, gezinszorg en aanvullende thuiszorg, revalidatiesector, centra voor geestelijke gezondheidszorg en de overige gezondheidsdiensten (vertrouwenscentra, gezondheidspromotie en preventie, zorggraden, enzovoort)).
2. Wat is het effect van het VIA 6-akkoord op de personeelsnormen? Graag met een onderverdeling in profit, social profit en openbaar, en per sector (ouderenzorg, de categorale ziekenhuizen, de revalidatiesector en de kinderopvang).
3. Heeft het VIA 6-akkoord een invloed gehad op het aantal bovennormpersoneelsleden? Graag een overzicht van het aantal bovennormpersoneelsleden in de ouderenzorg met onderverdeling in profit, social profit en openbaar, uitgedrukt in aantal voltijdse equivalenten en percentages (aandeel personeel dat aanwezig is boven de gesubsidieerde norm). Graag een evaluatie of het aantal bovennormpersoneelsleden al dan niet stabiel gebleven is ten opzichte van de voorgaande jaren.

4. Met welk percentage zijn de lonen van de personeelsleden uit de private Vlaamse zorgsector gestegen door het VIA 6-akkoord? Graag met een gemiddelde en een minimale en maximale loonstijging per sector en per profiel (in percentage). Graag met een opdeling in for-profit en social-profit.
5. Op welke manier is de loonsverhoging concreet doorgevoerd in de publieke zorgsector? Over welke nettobedragen gaat het gemiddeld voor het personeel van de openbare zorgsector? Wanneer is de implementatie van het IFIC (methodiek voor functieclassificatie) hier gepland?
6. Graag een overzicht van de eenmalige koopkrachtmaatregelen die werden ingevoerd, zoals de consumptiecheque voor private sector of de eindejaarstoelage en/of consumptiecheque voor de publieke sector. Graag ook met onderverdeling per maand waarop de koopkrachtmaatregel is uitbetaald en voor welk bedrag.

ANTWOORD

op vraag nr. 153 van 9 december 2021

van **LISE VANDECASTEELE**

De gevraagde gedetailleerde gegevens zijn momenteel nog niet ter beschikking. De reden wordt per vraag worden geduid. Waar mogelijk wordt een algemeen overzicht per (deel)sector meegegeven.

1. Eind maart 2021 sloot de Vlaamse Regering en de sociale partners van de Vlaamse non-profitsectoren het zesde Vlaamse Interprofessioneel akkoord (VIA 6). Een historische investering van 577 miljoen euro in de Vlaamse zorg- en welzijnssectoren. Om extra koopkracht te realiseren, de concurrentie tussen (deel)sectoren op vlak van loons- en arbeidsvoorwaarden te ontmijnen en mobiliteit tussen functies en (deel)sectoren te stimuleren, wordt ingezet op de uitrol van een gemeenschappelijke functieclassificatie en loonhuis (IF.IC) voor de geregionaliseerde zorgsectoren enerzijds en de klassieke VIA-sectoren anderzijds. In totaal gaat het om 412 miljoen euro aan koopkrachtverhogingen.

Daarnaast voorziet de Vlaamse Regering middelen voor kwalitatieve verbeteringen van de arbeidsvoorwaarden van het personeel (werkbaarheid, stressbestrijding, balans werk-privé,...). Naar aanleiding van de hoge werkdruk en andere uitdagingen waarmee de sector kampt – dit alles nog versterkt door COVID-19 - vinden we het essentieel dat er maatregelen genomen worden om deze hoge werkdruk te ondervangen door de inzet van meer personeel. Ook wordt werk gemaakt van een nieuw geïntegreerd actieplan (zij-)instroom, met strategische lijnen en acties voor de periode 2021-2024. Voor deze inzet van meer man- en vrouwkracht wordt 165 miljoen euro voorzien.

Op basis van dit budget en de verdeling over de (deel)sectoren wordt een creatie van 2862 VTE's voorzien in de private sectoren. Als we kijken naar de sectoren waar de meeste jobs in de private sector gecreëerd worden, zijn dat de ouderenzorg (1.584 VTE's), kinderopvang (413 VTE's), gehandicaptenzorg, jongerenwelzijn en welzijnswerk (427,3 VTE's) en gezinszorg- en aanvullende thuiszorg (323,13 VTE's). In de publieke sector worden 854 jobs gecreëerd. Het gaat hier voornamelijk om jobs in de ouderenzorg 680 VTE's), kinderopvang (123 VTE's) en thuiszorg (51 VTE's).

In VIA6 is met andere woorden per (deel)sector, zowel in de private als in de publiek sectoren, afgesproken hoeveel extra VTE er bij komen, en volgens welke verdeelsleutel. Er wordt echter niets expliciet bepaald over welke profielen of welk soort arbeidsovereenkomsten dit moet gaan. Dit is afhankelijk van de specifieke noden van de betreffende organisaties. De sociale partners engageren zich wel om bij de toewijzing van een voltijdse betrekking en bij de toewijzing van beschikbare/bijkomende arbeidsuren voorrang te geven aan deeltijdse werknemers die reeds in dienst zijn, voor zover zij vragende partij zijn voor een voltijdse arbeidsovereenkomst of voor de verhoging van hun contractuele arbeidstijd, en voor zover zij voldoen aan de gestelde kwalificaties, competenties, organiseerbaarheid en beschikbaarheid.

Daarnaast is er in controle en evaluatie voorzien, en dit op twee niveaus:

- Het overleg tussen de werkgever en de representatieve werknemersvertegenwoordiging over de uitvoering van de bijkomende

tewerkstelling in het kader van VIA6 wordt gevoerd in de geëigende sociaal overlegorganen. Voor de private sector gebeurt dit in de ondernemingsraad, of, bij ontstentenis in het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW), of, bij ontstentenis, in het overleg tussen de werkgever en de syndicale afvaardiging. Voor de publieke sector gebeurt dat in de lokale overleg- en onderhandelingscomités.

- De sociale partners en de Vlaamse Regering doen jaarlijks in de centrale evaluatiegroep (CEG) van VIA een transparante monitoring op macroniveau van de evolutie van de tewerkstelling in de VIA6 sectoren en van de inzet van de bijkomende tewerkstelling in de sectoren VIA6.

Echter, gezien de meeste maatregelen pas in de loop van 2021 is het nog te vroeg om hier nu al over gedetailleerde data of een evaluatie te beschikken. Tot slot komt de financiële verantwoording naar de verschillende betrokken subsidiërende administraties ook pas later. De CEG zal hierover ten gepaste tijde samenkomen.

2. In verschillende private en publieke (deel)sectoren zal het VIA6 inderdaad effect hebben op de personeelsnormen. De regelgevende aanpassingen door de betrokken subsidiërende administraties is hier volop aan de gang. Gezien dit regelgevende aanpassingen vergt, is het nog te vroeg om over concrete cijfers te beschikken.
3. Hier verwijs ik naar mijn antwoorden op de vragen in punt 1 en 2.
4. Ook hier is het nog te vroeg om over concrete en gedetailleerde gegevens te beschikken, om dezelfde redenen als vermeld in mijn antwoord op vraag 1.

Wel kan ik meegeven dat het koopkrachtbudget toegekend is op basis van een percentage van de totale jaarloonkost en het aantal VTE per (deel)sector, namelijk 4,5% voor de klassieke zorg- en welzijnssectoren en 6% voor de geregionaliseerde zorgsectoren. Dit budget wordt aangewend voor de invoering van een nieuw loonmodel (IF.IC).

De concrete uitwerking is daarnaast ook verschillend per (deel)sector. Hierbij een algemeen overzicht:

- Alle sectoren: eenmalige koopkrachtmaatregel onder de vorm van consumptiecheques in 2021. Hiervoor verwijs ik verder naar mijn antwoord onder punt 6.
- Geregionaliseerde zorgsectoren (PC 330.01): Volledige invoering van de IF.IC-barema's vanaf 1 juli 2021, daarnaast wordt er ook een IF.IC-opstap uitgewerkt voor werknemers in dienst voor 1 juni 2021. Deze opstap wordt vastgelegd op 900 euro bruto voor een voltijdse tewerkstelling in de periode van 1 april 2021 tot en met 30 juni 2021. Het bedrag wordt toegekend pro rata de tewerkstellingstijd tijdens deze referteperiode.
- Klassieke zorg- en welzijnssectoren:
 - o Alle functies:
 - Verlening van de geldelijke anciënniteit naar 35 jaar (vanaf 1 maart 2021). Het stijgingspercentage tussen 25 jaar baremieke anciënniteit en 35 jaar baremieke anciënniteit is voor alle sectoren en functies vastgelegd met respect voor de gemaakte sectorale afspraken.
 - Lineaire loonsverhoging van 1,7% (vanaf 1 maart 2021).
 - Eenmalige premie, uitbetaald in december 2021: bepaald brutobedrag voor een voltijdse tewerkstelling in kalenderjaar 2021.
 - o Focusfuncties (bepaalde zorgfuncties, vastgesteld per (deel)sector): delta tegenover het IF.IC-referentie-barema:
 - DGAT: 100%
 - OHID: 45%

- ☐ KOV: 72,5%
 - ☐ GID, m.u.v. CGG: 67,5%
 - ☐ CGG: 100%
- o Ter info: voor de private klassieke Vlaamse zorg- en welzijnssectoren is bepaald dat in 2023 het Vlaamse IF.IC-model definitief wordt opgemaakt op basis van een uitgewerkt Vlaams loonhuis. De sociale partners en de vzw IF.IC zijn hier momenteel nog aan het werken aan de opmaak, ontwikkeling en verfijning van de functieclassificatie.
- Overige welzijnssectoren:
 - o Persoonlijk assistenten met een arbeidsovereenkomst in het kader persoonlijk assistentiebudget (PAB) en persoonsvolgend budget (PVB) voor personen met een handicap: verhoging sectoraal minimumloon met 8,75%.
 - o Onthaalouders "sui generis":
 - ☐ Eenmalige koopkrachtverhoging gelijkwaardig aan 300 euro/VTE.
 - ☐ Verhoging onkostenvergoeding met 1,7%.

De effectieve loonsverhoging is dus anders voor elke werknemer, afhankelijk van diens concrete situatie (tewerkstellingstijd, (deel)sector, functie, anciënniteit, eventueel persoonlijke keuze, datum in dienst, ...).

5. Hier gelden dezelfde algemene bemerkingen als bij de overeenstemmende private sectoren, zoals vermeld in mijn antwoord onder punt 4.

De concrete uitwerking is daarnaast ook verschillend per (deel)sector. Hierbij een algemeen overzicht:

- Alle sectoren: eenmalige koopkrachtmaatregel onder de vorm van een verhoging van de eindejaarspremie van 2020. Hiervoor verwijs ik verder naar mijn antwoord onder punt 6.
- Geregionaliseerde zorgsectoren:
 - o Verhoging van de eindejaarspremie vanaf 2021:
 - ☐ variabel gedeelte: tot 3,6%;
 - ☐ forfaitair gedeelte: tot 1.288,43 euro.
 - o IF.IC-opstap in afwachting van de IF.IC-implementatie:
 - ☐ Ouderenzorg: Verschillende functies worden geïmplementeerd. De in dienst zijnde personeelsleden wordt de keuze geboden tussen hun huidig barema en het IF.IC-barema dat overeenkomt met de sectorale referentiefunctie die hun is toegewezen.
 - ☐ Overige: hierover zijn de besprekingen nog lopende.
- Klassieke zorg- en welzijnssectoren:
 - o Verhoging van de eindejaarspremie vanaf 2021: het variabel gedeelte wordt verhoogd tot 3,6%.
 - o IF.IC-opstap in afwachting van de IF.IC-implementatie:
 - ☐ Diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg (DGAT) en kinderopvang (KOV): aan bepaalde personeelsleden wordt een barema toegekend dat gelijk is aan het IF.IC-barema van de overeenstemmende functie in de geregionaliseerde sectoren. De in dienst zijnde personeelsleden hebben echter steeds de mogelijkheid om te kiezen tussen hun huidig barema en het nieuwe barema. Deze opstap wordt doorgevoerd met terugwerkende kracht tot 1 juli 2021, voor de personeelsleden die op 1 juli 2021 in dienst waren of nadien in dienst getreden zijn en bovendien op de datum dat de voorafnames uitgevoerd worden nog steeds in dienst zijn. Nieuwe personeelsleden die in dienst treden vanaf 1 januari 2022 ontvangen onmiddellijk het barema.
 - ☐ Bijzondere jeugdzorg: hierover zijn de besprekingen nog lopende.
 - ☐ Overige: voorlopig nog geen IF.IC-opstap.

Wat de effectieve implementatie van IF.IC betreft, verwijs ik deels naar mijn antwoorden op:

- vraag nr. 856 van 3 september 2021 van Mevr. Freya SAEYS;
- en vraag nr. 862 van 7 september 2021 van Mevr. Katrien SCHRYVERS.

Het sociaal overleg over en de werkzaamheden m.b.t. de (gefaseerde) uitrol van IF.IC zijn nog volop aan de gang:

- Geregionaliseerde zorgsectoren: de sociale partners hebben met de vzw IF.IC afspraken gemaakt over de concrete uitrol van de IF.IC-functieclassificatie. Dit is een volledig nieuw gegeven is voor de Vlaamse publieke sector. Gezien de eigenheid van de publieke sector en de complexiteit van deze IF.IC-implementatie, neemt dit enige tijd in beslag. De uitrol van IF.IC zal worden doorgevoerd met terugwerkende kracht tot 1 juli 2021, voor de personeelsleden die op 1 juli 2021 in dienst waren of nadien in dienst getreden zijn en bovendien op de datum van de uitrol van IFIC, vastgesteld op 7 maart 2022, nog steeds in dienst zijn. Nieuwe personeelsleden die in dienst treden vanaf 1 januari 2022 en waarvan het barema dat overeenkomt met hun sectorale referentiefunctie geactiveerd is, ontvangen onmiddellijk het IF.IC-barema dat overeenstemt met hun functie.
- Klassieke zorg- en welzijnssectoren: de sociale partners wensen zich in te schrijven in de procedure van de overeenstemmende private klassieke zorg- en welzijnssectoren die momenteel lopende is. Of indien dat onmogelijk zou zijn, wordt er een parallelle procedure opgezet met dezelfde timing (zie hiervoor bij mijn antwoord onder punt 4).

De concrete opvolging en regelgevende uitwerking is mede de bevoegdheid van mijn collega minister Bart Somers, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen.

6. Hier gelden eveneens dezelfde algemene bemerkingen als bij de private sectoren, zoals vermeld in mijn antwoord onder punt 4.

In de private sectoren werd een eenmalige koopkrachtmaatregel onder de vorm van consumptiecheques in 2021 voorzien, ter waarde van maximum 300 euro per VTE. Voor de berekening van het bedrag van de consumptiecheques waarop een werknemer

recht heeft, wordt de periode van 1 april 2020 tot en met 31 december 2020 als referteperiode genomen. Het bedrag aan consumptiecheques wordt pro rata tewerkstellingstijd en pro rata tewerkstellingsperiode binnen deze referteperiode berekend.

De financiering verliep via de respectieve Fondsen Sociale Maribel. De verdeling per (deel)sector is als volgt:

- Fonds Sociale Maribel PC 318.02: 5 795 055 euro;
- Fonds Sociale Maribel PC 319.01: 10 150 875 euro;
- Fonds Sociale Maribel PC 331:
 - o 2 732 940 euro voor de sector kinderopvang (PC 331.00.10)
 - o en 518 805 euro voor de gezondheidsinrichtingen en -diensten (PC 331.00.20);
- Fonds Sociale Maribel PC 330:
 - o Kamer 1 – Ziekenhuizen: 1 161 405 euro voor de Vlaamse revalidatieziekenhuizen en Vlaamse psychiatrische verzorgingstehuizen (PC 330.01.10);
 - o Kamer 2 – Ouderenzorg: 11 440 485 euro voor de Vlaamse ouderenzorg (PC 330.01.20);
 - o Kamer 4 – Revalidatiecentra: 699 930 euro voor de Vlaamse revalidatiecentra (PC 330.01.41);

- o Kamer 5 – Beschut wonen, wijkgezondheidscentra, diensten voor het bloed van het Rode Kruis: 244 755 euro voor de Vlaamse initiatieven van Beschut wonen (PC 330.01.51);
- o Kamer 7 - Residuaire en bicommunautaire gezondheidsinrichtingen en -diensten: 28 980 euro voor de Vlaamse multidisciplinaire begeleidingsequipes palliatieve zorg.

De effectieve toekenning van de consumptiecheques aan de werknemers is gebeurd in de loop van het voorjaar van 2021.

De werkgevers maken na de uitreiking van de consumptiecheques een verantwoordingsstaat met het effectieve aantal voltijdse equivalenten, de reële administratiekost en een kopie van de factuur over aan het Fonds Sociale Maribel.

Op basis hiervan ontvangen de werkgevers een saldering in positieve of negatieve zin.

De Fondsen Sociale Maribel dienen op basis hiervan hun geglobaliseerde afrekening in bij het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. De concrete afrekening is nog lopende.

In de publieke sectoren werd een eenmalige koopkrachtmaatregel voorzien onder de vorm van de verhoging van de eindejaarstoelage van 2020.

In de klassieke zorg- en welzijnssectoren werd het variabel gedeelte verhoogd tot 3,6%. In de geregionaliseerde zorgsectoren werd het variabel gedeelte eveneens verhoogd tot 3,6% en werd daarnaast het forfaitair gedeelte verhoogd tot 1.288,43 euro.

De financiering verliep via de Gemeenschappelijke Sociale Dienst voor de Lokale Besturen Vlaanderen vzw (GSD-V vzw). De verdeling per (deel)sector is als volgt:

- Diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg: 2 124 092,12 euro;
- Opvoedings- en huisvestingsinrichtingen en -diensten: 865 854,52 euro;
- Kinderopvang: 3 294 591 euro;
- Gezondheidsinrichtingen en -diensten: 90 282,04 euro;
- Ouderenzorg: 17 801 636,90 euro;
- Revalidatieziekenhuis: 110 521,86 euro;
- Revalidatievoorzieningen: 47 111,83 euro;
- Initiatieven beschut wonen: 9 254,81 euro;

GSD-V vzw maakt de bedragen als voorschot over aan de lokale besturen.

De effectieve toekenning van het saldo van de verhoging van de eindejaarstoelage aan de werknemers is gebeurd in de loop van de eerste maanden van 2021.

De lokale besturen maken een verantwoordingsstaat met het effectief uitbetaalde bedrag over aan GSD-V vzw. Op basis hiervan ontvangen de lokale besturen een saldering in positieve of negatieve zin.

GSD-V vzw dient op basis hiervan hun geglobaliseerde afrekening in bij het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. De concrete afrekening is nog lopende.